26307 - Telif Hakkı Ve Bilimsel Referansların Bazı Bölümlerinin Kopyalanmasına İlişkin Hükümler

Soru

Bilimsel referansların bazı bölümlerinin kopyalanması haram mı? Zira kopyalamanın sebebi çok pahalı olmalarıdır. Kopyalama işleminden para kazanmak haram mı?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Telif hakları sahiplerine ve onlardan sonra varislerine ait olan haklardır. Satış amacı olmaksızın kişisel kullanım amacıyla olup sahibi bunu yasaklamamış olması şartıyla el ile kopyalamakta sakınca yoktur. Fakat satış ve ticaret amacıyla yapılması caiz değildir.

Şeyh Bekir bin Abdullah Ebu Zeyd şöyle dedi:

Telifi oynama ve değiştirme etkenlerinden koruyan bu maddeler, müellifin emek ve haklarını koruma altına alan düzünlemeler, İslam'ın savunduğu zorunlu konular dahilindedir. Şeriatın usul ve kuralları bunu açıkça desteklemektedir. "Edab el Muellifin ve Kutub el İstilah" adlı eserlerde bu konudaki bilgilere ulaşabilirsiniz.

(Fıkhunnevazil 2/65)

İslam Fıkıh Birliği, manevi haklar ile ilgili uzlaştığı kararlarda şöyle geçmektedir:

Birincisi: Ticari isim, marka, telif, icat, buluş ve patent gibi konular sahiplerine özel haklardır. Çağımızda bu konulara paralar yatırıldığı için maddi değerlere sahip olup şer'i olarak muteberdir. Bu haklara tecavüz edilemez.

İkincisi: Ticari unvan veya markanın para karşılığında başka kişilerin mülkiyetine geçirilmesi

aldatma ve hile olmaması şartıyla caizdir. Çünkü bu konular mali haklar olarak itibar edilir.

Üçüncüsü: Telif, buluş ve icat şeriatta korunmuş haklar olup sahipleri diledikleri tasarruf hakkına sahiptirler. (Mecelle el Mecme 5/3-s. 2267)

Bilimsel Araştırma Daimi Komite Alimleri, şöyle dedi:

Faydalı bilgi içeren kasetlerin çoğaltılması veya kitapların basılması ve satışında sakınca yoktur. Ancak sahipleri bu konuya izin vermiyorlarsa izinleri alınmadan çoğaltma yapılamaz. (Fetava el Lecne el Deime 13/187,)

En iyisini Allah bilir.